בסוד שיח

להיות מחובר להשי"ת

משיחות רבות עם צעירים מחפשי דרך ולא רק, עולה כי קיימת מדעקה רחוקה על היעדר הרגשה של התחברות לה' לשרות קיום מצ- וות ולימוד תורה.

אשר על כן מובאת כאן שיחתה של אישיות תורנית המוכרת אי- שית לרוב ראשי הישיבות שלנו הניתנה למבוקשה הנ"ל.

(חלק א') בענין תירוץ לתירוצים קשה נפשי לחשיית בבחינת הבי- רך בדרכי:

א. לכבוד תיב וכו' בענין שפתו על חוסר ידיע אצל רבים את הדרך לתרגיש קשר נפשי להשם יתברך – הנה צריכ רבינו שאצל רבים בעיה זו מציקה מאוד הפי מאלו ששומרים תורה ומצוות ומאי מינים באמונה שלימה בהשי"ת ובתורתו, מכל מקום רבים מהם מצ- לים מבעיה זו.

ב. הנה הוחלה צריך להסביר, שורצון לתרגיש קשר נפשי לה' ש"ת, הוא רצון קדוש מאוד והוא דרך נכונה מאוד בעבודת השי"ת ובאמת שהקשר הנפשי עם השי"ת הוא ממש מעיקרי התורה, ושלמי זה הדבר ברור שתרגשה זו מהסיבה בשרשל, משפטותית, בכל ענייני עבודת השי"ת.

ג. אמנם צריך מאוד ליזהר מאוד, שגם מי שאינו מרגיש כן, או אף מי שמרגיש אלא שיש שעות שאינו מרגיש, מכל מקום חייב בכל חיובי התורה וחאין צר שמחר משום מצוה מסוי חוסר הרגשה זו.

ד. ונחזור לענייננו, שהנה לימוד דבר זה איך לתרגיש את הקשר הנפשי להשי"ת הוא מצוה גדולה ועצומה ויש אנשים- שזה בא להם באופן שבכי ויש כאלה שמתייבים ללמוד את זה, ואף לאלו שיש להם את זה באופן שבכי אם ילמדו את זה יתחזק דבר זה אצלם מאוד. ובאמ- ת יש להמשיך הדבה על שכמה אנשים אע"פ שלומדים הלקים גדל- לים בתורה, מכל מקום בלימוד ענין זה אינם משתגלים.

(חלק ב') הצגת בעיות לימוד תורה וקיום מצוות המביאות לתירגשות הקשר הנפשי להשם יתברך:

א. הנה העצה הראשונה לתרגשת הקשר הנפשי להשי"ת מבוארת בספר שפי רזה הקודש מהר"י וי"ל ובמכתב מה' מרדכי בן ר"א ע"ה בדפוס ישן, אלא שהדברים כתובים שם בל- וי"ל והוא בדף י"א ע"ב בדפוס ישן, אלא שהדברים כתובים שם בל- שון של הגדת הקבלה ולא כולם יכולים להבין משם הכוונה. ועוד כתובים הדברים בפירוש בית הרש לשר בא"ח פ' כ"ו ושם הלשון יותר קלה. אבל, גם שם נהא בלשון שיש שקשה להם להבין. ולכן, מה- ראוי להעתיק כאן בענין באופן שיובן בקלות.

ב. והענין הוא שבבריחי השם יתברך לעם ישראל לעסוק בתורה ולי- קיים המצוות, מהשכון השניתי על כל זה הוא, שעל ידי זה מתחברת הנשמה של האדם להשם יתברך ועל ידי זה בא שפע רוחני מהשם יתי- ברך על נשמתו של האדם.

ג. והנה אע"פ שבכל יהודי שלומד תורה או מקיים מצוה נעשים הדברים הנ"ל ואפילו אם אינו מרגיש את זה אבל אם האדם מכוין בפירוש בלימודו ובמצוותיו לשפיל כן, שעל ידי זה ותתחבר נשמתו להשם יתברך ויבוא שפע רוחני מהשם יתברך על נשמתו, הנה כוונה זו פועלת שהיהודי יהיה הדבה יותר חזק והשפע יהיה הדבה יותר מדי בה, ומכח ריבוי זה עם הזמן יכול האדם להרגיש הקשר הנפשי להשם יתברך.

ד. והנה כדי להבין ענין החיבור של הנשמה להשם יתברך וענין השפע הרוחני הבא מהשם יתברך לנשמה, יש לידע המבואר בספר אריך במרום לרמח"ל, שמהות הנשמה של יהודי הוא שפע רוחני שבא מהשם יתברך וזה כל מציאות הנשמה. וכמו למשל אדם שעו- מד מול השמש ובאים עליו קרני שמש אם ישמוט קרש להסתיר בא- מצע הקרני שמש, הנה האדם מפסיק להסתיר אבל קרן השמש אחרי הקרש אינה קיימת והוא ספני שכל מציאות קרן השמש הוא הניצוק והיונקות שיש לקרן השמש מן השמש. ומכש על דרך זה הוא מהות הנשמה של יהודי שהוא שפע רוחני המגשך מהשם יתברך. ואי- מנם יש הבדל ששמש וקרני שמש מאור האילו הקב"ה והאדם שונים מאור בבחינתם. אבל, בפרט זה דומה שכל מציאות הנשמה הוא התישמכות והניקה מהשם יתברך.) והנה על ידי כל לימוד בתורה הקדושה וכל קיום של מצות, מתרבה השפע הרוחני על הנשמה וזה ענין חיזוק החיבור והתפשת השפע הנ"ל ונאמר יש לידע שעצם ידי- עת והבנת מהות הנשמה שעניינה הוא כנ"ל, כבר זה מעלה את מדר- גת האדם ומדרגה וחיבורו להקב"ה.

ה. והנה לא מספיק ידיעת דבר זה אלא צריך הדבה הרגל, שכל פעם שבא ללמוד תורה או להתפלל או לקיים מצוה, יכוין שרצה על ידי זה לחבר נשמתו להשם יתברך ולהביא שפע רוחני מהשם יתברך לנשמתו. ויכוין שאותם רבי התורה שלומד, או התפילה שמתפ- לל, או מהצוה שמקיים, או הזהירות מעבירה, הם וביניהם ליצור חיבור לנשמתו להשם יתברך והם הניצוך להבאת השפע הרוחני מהשם יתי- ברך עם נשמתו. ויש לידע, שדבר זה הוא ממש מעיקרי התורה. ועיין עצומים בגודל חשיבות ענין הנ"ל, ומי שישקיע מאמצים מפעיים להתרגל באופן קבוע להתבוננות זו, יוכל לתרגיש ממש שיבוי גדול ומוחתי בכל תוכן עבודת השם יתברך.

ו. והנה השערוך"ח והב"ח הנ"ל כתבו דבר זה בקיצור על לימוד התורה מפני שהוא המצוה התרדית יותר. אמנם, הוא נכון בכל המצ- שים האופן שהוא המצוה התרדית יותר. אמנם, הוא נכון בכל המצ- יות. והנה כשנכון שהצלחת רבי הנ"ל לקרבו להשם יתברך, תלי' הדבה זו. והנה כשנכון שהצלחת התורה ולבצל כמה שיותר את זמנו ללימוד התר- כמה שידבה בלימוד התורה ולבצל כמה שיותר את זמנו ללימוד התר- רה. ובאמת שמי שמתרגל לכיוון הנ"ל, תדבה יותר קל לו להתמיד בלימודיו מפני שמרגיש הדבה יותר תועלת לנשמה בלימודו.

ז. והנה, כמו בכל דבר בעבודת השם יתברך, יש אופן שיותר לשם שמים האופן שמחת, וכן בענינו האופן הנכון הוא שנכניס זה כדי להנות או להדבות שכרו, והאופן היותר נבוה הוא שנכניס זה מפני שעל ידי חיבור נשמתו להשם יתברך והבאת השפע על נשמתו ע"י עשיה נהת רוח להשם יתברך.

(חלק ג') עוד דרכים שונים כלליים נוילים בהבאת הרגשת הקשר להשם יתברך:

א. דבר נוסף ועיקרי מאוד בענין הרגשת הקשר הנפשי להשם יתי- ברך הוא על ידי שישתדל בפי יכולתו להתפלל בכוונה מה שנאמר בספר שמואל פרק א' האשפוך את נפשי לפני השם, ועניין זה הוא מבואר- מהות התפילה ואף אם יש לו קושי להגיע לזה, "שתגיל בזה מעצם- הדבה דדכים איך להגיע לזה. יש שמגיע לזה על ידי כוונת פירוש המילים של התפילה ויש שמגיע לזה על ידי התבוננות בדברים הנוכרים לעיל, ויש שמגיע לזה על ידי שמתפלל להשם יתי- ברך -תפילות פרטיות על דברים הנצרכים לו ובשפה שלו ואפשר בכל זמן ואפשר בתפילה העמידה בשפה אלקי נצור, לפני יהיו לרצון האמרים).

ב. עוד דבר שהדבה פעמים עזר הדבה בענין זה אם וזכה להשפיע בעבודת השם יתברך לאחרים ויש כאלו שבגודים בתכם כוחות עצר- מים בענין זה אלא שאנם מרגישים לזה. ועיין בגודל תועלת דבר זה לעבודת השם יתברך שלו עצמו, בביאור הגר"א לזוהר בפרשת פקו- די דף רכ"ו דף ס"ו מדפ"ר. והנה יש כאלו שלפי שהיו נשמתם כדי להשיע את האור לנשמתם מוכרחים להשפיע הדבה בעבודת השם יתברך לאחרים ונתבאר לדבר בספרי רבי ישראל סקוד'ניק הנ"ל, אך כשהבן צריך הדבה הזהירות גדולה להזהיר הדבר באופן המתאים ולא על ידי דברים שליליים.

(חלק ד') והזהירות מדברים והסתירים בפירוה מפורסת לתרגשת הקשר להשם יתברך:

א. גם צריך לשמור עצמו מדברים המסתירים לתרגשה זו, והנה- שון שכתם הוא ענייני הסרון בקדושה ובצניעות. והמעיקרים שכתם לי- זהל בענייני שמירת העיניים, וכמה שידבה האדם בשמירת עינייני הקדושה והצניעות, יתבה אצלו בהבה הרגשת הקשר הנפשי להשם יתברך לאחרים ונתבאר לדבר בספרי רבי ישראל סקוד'ניק הנ"ל, אך כשהבן צריך הדבה הזהירות גדולה להזהיר הדבר באופן המתאים ולא על ידי דברים שליליים.

ב. עוד דבר שהדבה פעמים עזר הדבה בענין זה אם וזכה להשפיע בעבודת השם יתברך לאחרים ויש כאלו שבגודים בתכם כוחות עצר- מים בענין זה אלא שאנם מרגישים לזה. ועיין בגודל תועלת דבר זה לעבודת השם יתברך שלו עצמו, בביאור הגר"א לזוהר בפרשת פקו- די דף רכ"ו דף ס"ו מדפ"ר. והנה יש כאלו שלפי שהיו נשמתם, כדי להשיע את האור לנשמתם מוכרחים להשפיע הדבה בעבודת השם יתברך לאחרים ונתבאר לדבר בספרי רבי ישראל סקוד'ניק הנ"ל, אך כשהבן צריך הדבה הזהירות גדולה להזהיר הדבר באופן המתאים ולא על ידי דברים שליליים.

(חלק ד') והזהירות מדברים והסתירים בפירוה מפורסת לתרגשת הקשר להשם יתברך:

א. גם צריך לשמור עצמו מדברים המסתירים לתרגשה זו, והנה- שון שכתם הוא ענייני הסרון בקדושה ובצניעות. והמעיקרים שכתם לי- זהל בענייני שמירת העיניים, וכמה שידבה האדם בשמירת עינייני הקדושה והצניעות, יתבה אצלו בהבה הרגשת הקשר הנפשי להשם יתברך לאחרים ונתבאר לדבר בספרי רבי ישראל סקוד'ניק הנ"ל, אך כשהבן צריך הדבה הזהירות גדולה להזהיר הדבר באופן המתאים ולא על ידי דברים שליליים.

ב. דבר נוסף שמעיל הדבה הזהירות בדברים הנוכרים לעיל, ויש שמגיע לזה על ידי שמתפלל להשם יתי- ברך שיזכה לשמור עצמו מדברים המסתירים הנוכרים לעיל, ויש שמגיע לזה על ידי שמתפלל להשם יתי- ברך -תפילות פרטיות על דברים הנצרכים לו ובשפה שלו ואפשר בכל זמן ואפשר בתפילה העמידה בשפה אלקי נצור, לפני יהיו לרצון האמרים).

ג. הנה אע"פ שבכל יהודי שלומד תורה או מקיים מצוה נעשים הדברים הנ"ל ואפילו אם אינו מרגיש את זה אבל אם האדם מכוין בפירוש בלימודו ובמצוותיו לשפיל כן, שעל ידי זה ותתחבר נשמתו להשם יתברך ויבוא שפע רוחני מהשם יתברך על נשמתו, הנה כוונה זו פועלת שהיהודי יהיה הדבה יותר חזק והשפע יהיה הדבה יותר מדי בה, ומכח ריבוי זה עם הזמן יכול האדם להרגיש הקשר הנפשי להשם יתברך.

ד. והנה כדי להבין ענין החיבור של הנשמה להשם יתברך וענין השפע הרוחני הבא מהשם יתברך לנשמה, יש לידע המבואר בספר אריך במרום לרמח"ל, שמהות הנשמה של יהודי הוא שפע רוחני שבא מהשם יתברך וזה כל מציאות הנשמה. וכמו למשל אדם שעו- מד מול השמש ובאים עליו קרני שמש אם ישמוט קרש להסתיר בא- מצע הקרני שמש, הנה האדם מפסיק להסתיר אבל קרן השמש אחרי הקרש אינה קיימת והוא ספני שכל מציאות קרן השמש הוא הניצוק והיונקות שיש לקרן השמש מן השמש. ומכש על דרך זה הוא מהות הנשמה של יהודי שהוא שפע רוחני המגשך מהשם יתברך. ואי- מנם יש הבדל ששמש וקרני שמש מאור האילו הקב"ה והאדם שונים מאור בבחינתם. אבל, בפרט זה דומה שכל מציאות הנשמה הוא התישמכות והניקה מהשם יתברך.) והנה על ידי כל לימוד בתורה הקדושה וכל קיום של מצות, מתרבה השפע הרוחני על הנשמה וזה ענין חיזוק החיבור והתפשת השפע הנ"ל ונאמר יש לידע שעצם ידי-

בקדושה ובטהרה

אמנם אנחנו כבר עמוק בשורש אחד ובכל זאת אני רוצה לחזור לכך שכבר ולעשות "חישוך" לחילולא חשר בה שיילטני עליה. ביום זה נסתלק בעל "שמת חשי"ת ראשה שלימה", המקובל האלוקי רבי חיים עמאל יחזיר ומם רבש בכפי משיחו) זצוק"ל. רבי חיים- ייסד את ישיבת המקובלים המכונים "יחוכות הגרי". היה מעניק הקבלה וידיו רב לו בם בתורת הנגלה. ומחוקשה ל"שארית השרת" ובכתר המפרים שליד יסד- בת "אהבת שלום" בראשותו של המקובל הירוע, רבי יעקב משה הלל שליט"א) המתפקי את הסיפור על תשובת קדושתו של רבי חיים שאול זי"ע.

מכיב שנת תר"ם, לערך עשר שנים אחר עלותו אר- צה, הלה רבי חיים שאול בעיניו.

כשנבדת מהלתו, קבעו הרופאים שצריך לבתת את עיניו, ויעצתו לנסוע לכיה בירת אוסטריה לניתוח ולריפוי. הוא רחה את הנסיעה, כי מיה לבאת לוחל, לפרות כל הסידולים נאלצו לנתחו בארץ, אך הניתוח לא עלה יפה, והוא איבד את מאור עיניו.

מאז חץ יום מפרידתו. היה שובה את לימודיו בעל פה בכל המקצועות. ש"ם ושושיתים, זוהר וקבלה, דרוש ים ומפרשים. אולם למרות בקיאותו חכרתו, הרבה מבאבו הצטנה, שבבגדה מפני האפשרות ללמוד ולעיין בדברי מחוך המפרים. וסיפר הרה"ג בתלי' אב- רהם רפאל זיל, שהיו שעות לא מעטות במשך היום, שהיה פני מחלימוד עם תלמידיו, ולזו היה מחפש כל מאדרהא שיקרא לפניו מחוך הספר, כדי שלא ישב בטל; ופעמים היה נוקף להזמין אפילו לבחורים בעי- רים שיקראו לפניו, והיה מסתין בדיבות על יד פתח הבית, ובאשר היה שומע של עובר ושב, היה מבקש מהם שילמוד עמו.

המציבה זו היתה לו הבאה גדולה באשר הודגן לו האפשרות ללמוד ביחד עם גדולי תלמידיו, והיה מעב- בם אפלו שעות רבות בלי לחדגיש. ומפפרים כי פעם מרוב שלהר בשיחן של חלילה ברציפות, באשר יצא לפרישה הרגילה לשחוף אויר, נשמט ראשו בשיחה בתר- נעה והה מרוב עיפותו והרבה, ונפל החרבוש שלו לתוך הנהר. אבל, גם שם נהא בלשון שיש שקשה להם להבין. ולכן, מה- ראוי להעתיק כאן בענין באופן שיובן בקלות.

ב. והענין הוא שבבריחי השם יתברך לעם ישראל לעסוק בתורה ולי- קיים המצוות, מהשכון השניתי על כל זה הוא, שעל ידי זה מתחברת הנשמה של האדם להשם יתברך ועל ידי זה בא שפע רוחני מהשם יתי- ברך על נשמתו של האדם.

ג. והנה אע"פ שבכל יהודי שלומד תורה או מקיים מצוה נעשים הדברים הנ"ל ואפילו אם אינו מרגיש את זה אבל אם האדם מכוין בפירוש בלימודו ובמצוותיו לשפיל כן, שעל ידי זה ותתחבר נשמתו להשם יתברך ויבוא שפע רוחני מהשם יתברך על נשמתו, הנה כוונה זו פועלת שהיהודי יהיה הדבה יותר חזק והשפע יהיה הדבה יותר מדי בה, ומכח ריבוי זה עם הזמן יכול האדם להרגיש הקשר הנפשי להשם יתברך.

ד. והנה כדי להבין ענין החיבור של הנשמה להשם יתברך וענין השפע הרוחני הבא מהשם יתברך לנשמה, יש לידע המבואר בספר אריך במרום לרמח"ל, שמהות הנשמה של יהודי הוא שפע רוחני שבא מהשם יתברך וזה כל מציאות הנשמה. וכמו למשל אדם שעו- מד מול השמש ובאים עליו קרני שמש אם ישמוט קרש להסתיר בא- מצע הקרני שמש, הנה האדם מפסיק להסתיר אבל קרן השמש אחרי הקרש אינה קיימת והוא ספני שכל מציאות קרן השמש הוא הניצוק והיונקות שיש לקרן השמש מן השמש. ומכש על דרך זה הוא מהות הנשמה של יהודי שהוא שפע רוחני המגשך מהשם יתברך. ואי- מנם יש הבדל ששמש וקרני שמש מאור האילו הקב"ה והאדם שונים מאור בבחינתם. אבל, בפרט זה דומה שכל מציאות הנשמה הוא התישמכות והניקה מהשם יתברך.) והנה על ידי כל לימוד בתורה הקדושה וכל קיום של מצות, מתרבה השפע הרוחני על הנשמה וזה ענין חיזוק החיבור והתפשת השפע הנ"ל ונאמר יש לידע שעצם ידי-